

DENET SİRKÜLER



Sirküler Tarihi : 02.01.2015
Sirküler No : 2015/023

MAL VE HİZMET TEDARİKİNDE ALACAKLIYA YAPILAN GEÇ ÖDEMELERE İLİŞKİN TEMERRÜT FAİZ ORANININ BELİRLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ

Bilindiği gibi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre, ticari işletmeler arasında mal ve hizmet tedariki amacıyla yapılan işlemlerde, alacaklı, kanundan veya sözleşmeden doğan tedarik borcunu yerine getirmiş olmasına rağmen, borçlu, gecikmeden sorumlu tutulamayacağı hâller hariç, sözleşmede öngörülmüş bulunan tarihte veya belirtilen ödeme süresinde borcunu ödemezse, ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşer.

Üçüncü fıkrasına göre, mütemerrit borçlunun alacaklısı sözleşmede öngörülen tarihten ya da ödeme süresinin sonunu takip eden günden itibaren, şart edilmemiş olsa bile faize hak kazanır.

Dördüncü fıkraya göre, sözleşmede ödeme günü veya süresi belirtilmemişse veya belirtilen süre beşinci fıkraya aykırı ise, borçlu aşağıdaki sürelerin sonunda ihtara gerek kalmaksızın mütemerrit sayılır ve alacaklı faize hak kazanır:

- Faturanın veya eş değer ödeme talebinin borçlu tarafından alınmasını takip eden otuz günlük sürenin sonunda.
- Faturanın veya eş değer ödeme talebinin alınma tarihi belirsizse mal veya hizmetin teslim alınmasını takip eden otuz günlük sürenin sonunda.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2014 yılında 7,02 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 152 ülkede bulunan 1.328 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 60.000 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Denet'in müşterilerine özel bir hizmetidir. İzinsiz çoğaltılamaz, iktibas edilemez.

- c) Borçlu faturayı veya eş değer ödeme talebini mal veya hizmetin tesliminden önce almışsa, mal veya hizmetin teslim tarihini takip eden otuz günlük sürenin sonunda.
- d) Kanunda veya sözleşmede, mal veya hizmetin kabul veya gözden geçirme usulünün öngörüldüğü hâllerde, borçlu, faturayı veya eş değer ödeme talebini, kabul veya gözden geçirmenin gerçekleştiği tarihte veya bu tarihten daha önce almışsa, bu tarihten sonraki otuz günlük sürenin sonunda.

Şu kadar ki, kabul veya gözden geçirme için sözleşmede öngörülen süre, mal veya hizmetin alınmasından itibaren otuz günü aşıyor ve bu durum alacaklının aleyhine ağır bir haksızlık oluşturuyorsa, kabul veya gözden geçirme süresi mal veya hizmetin alınmasından itibaren otuz gün olarak kabul edilir.

Beşinci fıkraya göre, sözleşmede öngörülen ödeme süresi, faturanın veya eş değer ödeme talebinin veya mal veya hizmetin alındığı veya mal veya hizmetin gözden geçirme ve kabul usulünün tamamlandığı tarihten itibaren en fazla altmış gün olabilir. Şu kadar ki, alacaklı aleyhine ağır bir haksız durum yaratmamak koşuluyla ve açıkça anlaşmak suretiyle taraflar daha uzun bir süre öngörebilirler. **Ancak alacaklının küçük yahut orta ölçekli işletme (KOBİ) veya tarımsal ya da hayvansal üretici olduğu veya borçlunun büyük ölçekli işletme sıfatını taşıdığı hâllerde, ödeme süresi, altmış günü aşamaz.**

Altıncı fıkraya göre gecikme faizi ödenmeyeceğini veya ağır derecede haksız sayılabilecek kadar az faiz ödeneceğini, alacaklının geç ödeme dolayısıyla uğrayacağı zarardan borçlunun sorumlu olmayacağını veya sınırlı bir şekilde sorumlu tutulabileceğini öngören sözleşme hükümleri geçerlidir. Geçersizlik durumunda yedinci fıkra uygulanır.

Yedinci fıkraya göre, bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının **sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde** uygulanacak faiz oranını ve alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası her yıl ocak ayında ilan eder. Faiz oranı, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda öngörülen ticari işlere uygulanacak gecikme faizi oranından en az yüzde sekiz fazla olmalıdır.

Sekizinci fıkraya göre mal veya hizmet bedelinin taksitle ödenmesinin öngörüldüğü durumlarda, bu maddenin ödeme sürelerini düzenleyen hükümleri birinci taksit bakımından uygulanır. Her bir taksit tutarının ödenmeyen kısmı yedinci fıkra öngörülen oranda gecikme faizine tabidir. Alacaklının küçük veya orta ölçekli işletme veya tarımsal veya hayvansal üretici olup borçlunun büyük ölçekli işletme olduğu hâllerde taksitle ödemeyi öngören sözleşme hükümleri geçersizdir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 6102 sayılı Kanunun 1530 sayılı maddesinin 7 nci fıkrasına istinaden Mal ve Hizmet Tedarikinde Alacaklıya Yapılan Geç Ödemelere İlişkin Temerrüt Faiz Oranının Belirlenmesi Hakkında Tebliği (Tebliğ) 1/1/2015 tarih ve 29223no.lu Resmi Gazete’de yayımlayarak bu madde uyarınca 1/1/2015 tarihinden itibaren geçerli olacak temerrüt faizi ve asgari giderim tutarını belirlemiştir.

Buna göre, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530 uncu maddesinin yedinci fıkrası uyarınca mal ve hizmet tedarikinde alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde uygulanacak faiz oranı 2015 yılı için **YILLIK YÜZDE 11,50**, alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarı ise **120,00 Türk Lirası** olarak uygulanacaktır.

Söz konusu işlemlere ilişkin faiz oranı, 1530 uncu madde uyarınca, mal ve hizmet tedarikinde alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde uygulanacak olup, diğer hallerde genel temerrüt faizi oranı geçerliğini korumaktadır.

2014/90 sayılı Sirkülerimizle duyurulduğu üzere, TCMB yayımladığı bir Tebliğ ile, iskonto faiz oranı ve avans faiz oranını yeniden belirlemiş ve bu değişiklik, vergisel işlemlerde geçerli olacak reeskont oranını değiştirmiştir. Söz konusu Tebliğ ile,

- Vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerine uygulanacak **iskonto faiz oranı** yıllık % 10,25'den **% 9'a**,
- **Avans** işlemlerinde uygulanacak **faiz oranı** yıllık % 11,75'den **% 10,50'ye** düşürülmüştür.

Belirlenen oranlar yayımı tarihinde (14.12.2014) yürürlüğe girmiştir.

Bu değişiklik, **ticari işlerde 1.1.2015 tarihinden itibaren geçerli olacak kanuni temerrüt faizi oranını da kendiliğinden % 10,50 olarak değiştirmiştir.**

Bilindiği gibi, 3095 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre, TCMB'nin 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranının kanuni faiz oranından yüksek olması halinde, arada sözleşme olmasa bile ticari işlerde temerrüt faizi olarak kısa vadeli avans faiz oranı geçerli olmaktadır. Halen geçerli olan kanuni faiz haddi 2005/9831 sayılı BKK ile belirlenmiş olan yıllık % 9 olduğuna ve 31.12.2014 tarihinde geçerli olan kısa vadeli avans faiz oranı (%10,50) bu orandan daha yüksek bulunduğuna göre, 1.1.2015 tarihinden itibaren %10,50 oranına kanuni temerrüt faizi oranı olarak itibar edilecektir.

Ancak 30.6.2015 tarihinden önce kısa vadeli avans faiz oranı %5 veya daha fazla farklı olacak şekilde değiştirilir ise, yılın ikinci yarısında (1.7.2015 - 31.12.2015) kanuni temerrüt faizi olarak yeni oran uygulanacaktır. Çünkü 3095 sayılı Kanun'un 2 nci maddesine göre, ticarî işler açısından kanunî temerrüt faizi sayılan kısa vadeli avans faizi oranının, 30 Haziran günü itibariyle, önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faizi oranından beş puan veya daha çok farklı olması halinde, yılın ikinci yarısında 30 Haziran günü geçerli olan oranın uygulanması gerekmektedir.

Saygılarımızla.